

M.A. Sem.-4 Examination
HSC 511 - Home Science
(Extension and Communication)

Time : 2-30 Hours]

November-2025

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સમાન છે.

- ૧ કોમ્યુનિકેશનની વ્યાખ્યા આપી કોમ્યુનિકેશનના સાધનો વિશે લખો. ૧૪
અથવા
- ૧ વિસ્તરણ શિક્ષણનો અર્થ જરૂરિયાત અને નિયમો જણાવો. ૧૪
- ૨ કોમ્યુનિકેશનની પ્રક્રિયા વિસ્તારથી સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૨ વિસ્તરણ કાર્ય દરમિયાન કોમ્યુનિકેશનમાં નડતી મુશ્કેલીઓ જણાવો. ૧૪
- ૩ પ્રોગ્રામ પ્લાનિંગ વિગતે સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૩ કાર્યક્રમનું આયોજન સ્વરૂપ અને સિદ્ધાંતો જણાવો. ૧૪
- ૪ સમુદાય વિકાસ કાર્યક્રમ વિશે માહિતી આપો. ૧૪
અથવા
- ૪ શિક્ષણના પ્રકારો વિશે વિગતવાર સમજાવો. ૧૪
- ૫ એક વાક્યમાં જવાબ આપો (કોઈ પણ સાત) : ૧૪
- (૧) વિસ્તરણ શિક્ષણ એટલે શું?
- (૨) શિક્ષણના પ્રકારો જણાવો.
- (૩) વિસ્તરણ ક્ષેત્રની મુખ્ય વ્યક્તિ કોણ છે?
- (૪) કુટુંબ અને સમાજ દ્વારા મળતા શિક્ષણને કયું શિક્ષણ કહેવાય?
- (૫) ગ્રામ સેવકની બે ફરજો જણાવો.
- (૬) કોમ્યુનિકેશન શબ્દ કઈ ભાષાનો છે?
- (૭) સમુદાય વિકાસ કાર્યક્રમ ભારતમાં ક્યારથી શરૂ થયો.
- (૮) કાર્યક્રમની વ્યાખ્યા લખો.
- (૯) કોમ્યુનિકેશનના પ્રકારો કેટલા છે.
- (૧૦) સાક્ષરતા મિશન કાર્યક્રમ કોના માટે છે?
- (૧૧) ફોર્મલ એજ્યુકેશન એટલે શું?
- (૧૨) વિસ્તરણ દ્વારા કોની જરૂરિયાત પૂરી થાય છે?

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) All questions carry equal marks.

- 1 Give the definition of communication and its equipment. 14
OR
- 1 Write the meaning need and rule of Extension Education. 14
- 2 Explain the process of communication in detail. 14
OR
- 2 State the difficulties faced in communication during extension work. 14
- 3 Write in brief about program planning. 14
OR
- 3 Explain about nature and principle of program planning. 14
- 4 Give information about community development programme. 14
OR
- 4 Explain in detail about community development programme. 14
- 5 Answer in one sentence (any seven) : 14
- (1)_ What is extension education?
- (2) State the types of Education.
- (3) Who is the main person in the field of Extension?
- (4) What type of Education is received by Family and Society is called?
- (5) State two duties of Gram Sevak
- (6) From which language does the word communication originate?
- (7) When did community development Programme Start in India?
- (8) Give the definition of programme.
- (9) How many types of communication are there?
- (10) For whom is the literacy mission programme?
- (11) What is formal edaucation?
- (12) Whose need will be fulfill by Extension?
-